

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kort
Fortælling
af de
Bilde Folks
fernemme
Indretninger,
Skikke og Meninger,
til
Oplysning
af det menneskelige
Opvirkelse og Fremgang
i Almindelighed.

Bed
Jens Kraft,

Professor i Mathematik og Philosophie ved Ridder-Academiet.

Findes tilkøbs paa Bogladerne i Kiebenhavn.

Sorøe, 1760.

Trykt hos Jonas Lindgren, det Ridderlige
Academies Bogtrykker.

SORANERFROKOSTERNE

vil i 1999 atter blive afholdt
den første torsdag i måneden!

Første gang
den 7. januar 1999 kl. 12.00 på Allégade 10.

Soransk Samfunds Julefest

Lørdag den 5. december kl. 12.00 - 16.30

Frederiksberg Rådhuskælder

Deadline for tilmelding er 17. november!!!

RING TIL GEMAL PÅ 32 53 20 85 !! Nu!!

Selve buffeten består af

- 1) 2 slags sild
  - 2) Lun fiskefilet
  - 3) Hønsesalat m. asparges og rejer
  - 4) Citrusmarineret laks
  - 5) Æbleflæsk
  - 6) Lun leverpostej m. svampe og bacon
  - 7) Frikadeller m. agurkesalat
  - 8) Andesteg m. æbler og svesker
  - 9) Osteanretning m. frisk frugt
  - 10) Risalamande m. kirsebærsauce
- Diverse brød og smør

Prisen for disse herligheder er normalt 185 kr.

Dertil kommer:

Øl: på flaske: 22,00, fad, stor: 35,00. Lille : 18,00
Snaps: 25,00, vand: 15,00, Glas vin: 25,00,
Kaffe :20,00, Kaffe m. cognac 38,00.

Takket være, at kage-på-fodlegatet, indstiftet af *Kindt* (R 1907), her finder anvendelse som tilskudsgiver, skal en deltager maksimalt betale **200 kr.** for en frokost, hvori indgår buffet, øl eller vand, kaffe, hvilket ellers ville snige sig op på 250 kr.!

Stort julemarked

Men der er mere endnu:

Arrangøren, *Gemal*, til hvem tilmeldinger skal finde sted, har formået *Eva Langkjær* (S 94) og *Rasmus Kastberg* (S 96) til at underholde selskabet i en halv times tid!!! **Glæd Eder !!**

Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORANER-BLADET

OKTOBER 1998 83. ÅRGANG NUMMER 7

Noget om medindflydelse ...

I sidste ombæring efterlyste vi interesserede unge soranere, der ville være med i kollegiegruppen for derigennem at være med til at komme med gode ideer og forslag til alt det, som vi gamle dårlig ved noget om - eller rettere, vi tror, vi ved noget om det, men tiderne er jo nu ganske anderledes, end da vi boede på kollegium. Den gang var fælleskøkkenet IN-stedet, hvor alle de spændende diskussioner løb af stabelen, og hvor alle arrangementer blev grundigt planlagt. Man var på madhold, fordi det nu engang er billigere at lave mad til flere end til en enkelt, og mange gode, varige forhold er etableret via madkæresteri! Men jeg er blevet belært om, at sådan er det skam slet ikke mere: Ingen har tid til at kokkerere selv, studierne er blevet så krævende med deres mylder af stopprøver og tentamina, og det går ud over fællesskabet i den sidste ende.

Den ultimative skrækvision er her, at alle kollegianere sidder i deres små celler fastklæbet til skærmene, hvor den eneste kommunikation foregår via internettet - lig det, vi oplever på computercafeerne.

Det er - blandt andet - for at få alle disse ting på plads, at vi søger unge til dialog. Ikke mindst er det selvfølgelig for de kom-

mende kollegianeres egen skyld - det ville næppe være morsomt at skulle bo og leve på samme måde, som vi gjorde det i sin tid. Man kunne også med et lidt fortærsket ord tale om medindflydelse.

Jeg hørte en yngre soraner sige, at han ihvertfald ikke skulle melde sig til noget, fordi det automatisk ville medføre et uoverskueligt arbejdskrav, som han hverken ville eller gad honorere - hverdagen var slem nok!! Ja, hverdagen er helt åbenbart blevet værre for de arbejdsramte, fordi arbejdsbyrden er vokset. En mand formulerede det sådan: "I gamle dage kunne man nøjes med at arbejde i 10 timer, i dag skal man pukke 16 timer om dagen, men man er selvfølgelig også to til det!" Der ligger givetvis en del af forklaringen på, hvorfor mødeaktiviteten har været faldende i hele samfundet - og altså osse i Samfundet! Der er mere og mere at gøre og tage stilling til - det trætter, når man endelig kommer hjem, er man ikke til at slæbe ud igen. Vi vil dog ikke opgive håbet om, at nogen vil melde sig til dette ganske spændende arbejde: at få et nyt kollegium til at virke ved at give det optimale betingelser fra starten VIA DEN VIDEN, MAN HAR, og ikke den man får!

Telefonen ringer 1-2

1. Kassen med papir

Telefonen havde ringet, og min kone havde taget den, fortalte hun. "Goddav *Margit* - det er *Morten*. - Du, den der henvendelse fra Landsarkivet, som Per sendte videre til bestyrelsen ..." Jeg tænkte mig om; for nogen tid siden havde jeg afleveret et par ringbind med mine egne bestyrelsespapirer fra Soransk Samfund til Samfundets arkiv i Landsarkivet for Sjælland, og en uges tid efter havde en eller anden arkivar takket pænt pr. brev og samtidig efterlyst tilsvarende arkivalier for de-og-de år. Jeg havde sendt efterlysningen videre til bestyrelsen og derefter glemt alt om sagen. Og nu var det så lykkedes Den gamle Redacteur (hvis ufattelige energi vistnok endnu ikke har, men bestemt burde have indbragt ham kælenavnet "Kuglelynet") at støve noget op. Om jeg ikke ville kigge lidt på det og så ellers slæbe det med ind en dag. "Der er et par ringbind og sådan lidt", havde Redacturen fortalt *Margit*, og det mente hun jo nok kunne gå. Næste aften, da vi kom hjem, var vores fordør barrikaderet af en revnefærdig flyttekasse.

Nå, jeg kiggede på sagerne. Og nu hedder det sig jo, at man aldrig nogen sinde må sætte nogen, der kan læse, til at rydde op i pulterrum. Men det gælder så sandelig også oprydning i arkivalier; for det var ikke kedelig læsning, jeg et stykke tid senere (alt for længe, efter *Margits* mening, vores entre var delvist ufremkommelig i ugevis på grund af poser og stakke af ringbind ...) fik afleveret på Jagtvej.

Perlen var en kæmpemæssig foliant med påskriften "Soransk Samfunds Forhandlingsprotokol 1935-1946", indeholdende bestyrelsesmøde- og generalforsamlingsreferater fra perioden. Og det er ikke forjuskede beslutningsreferater, som vi præsenterer dem i vore dage; næh, side op og side ned med stenograferede og derefter nydeligt renskrevne ordrette referater af indlæg - overfladisk set ulideligt langtruk-

kent, men meget snart spændende, fordi man ved læsningen får et indblik i de gamle koryfæers væsen: *Svend Clausen*, som mange af os husker, og som var ung løve dengang, og alle dem, han kunne fortælle historier om: *Rogert Møller*, *H.G. Orlík*, *hrs. Ballhausen*, *Grandjean*, stabslæge *Gordon Norrie*, dommer *Knox* -. Og der blev også stenograferet og refereret ordret, når de skændtes! (Hold da helt kæft, et par af stederne ...)

Jeg kom til at tænke på en ordveksling mellem *Knox* og *Norrie*, som *Clausen* engang citerede. Både *Knox* og *Norrie* var af Helsingør-skotsk afstamning, deraf de skotske efternavne, som specielt *Knox* (udtalt Nox) havde glæde af; og så var det, at han sagde til *Norrie*: "Ja, ja - du er da i hvert fald fri for at blive tiltalt *Knorrie* ..."

Og der var meget mere: Samfundets forhandlingsprotokol helt frem til 1983, en masse korrespondance og samlede "sager", og så en masse navne, gemt og glemt, til man pludselig ser dem igen - som nu for eksempel *Erik Sanders*, i sin tid administrator for Soranerbladet, senere (eller samtidigt også?) formand for Jysk Afdeling. Ham husker jeg og alle mine nogenlunde jævnaldrende for hans enestående venlighed over for unge, nye Soranere ved enhver given lejlighed. Blandt andet var han et sandt samlingspunkt for ungdommen ved årsfesterne dengang i 1970'erne. Han er i høj grad medskyldig i, at jeg blev grebet af ånden i Soransk Samfund og blev hængende!

Jeg kunne blive ved; men lad mig nu slutte med lidt statistik. Jeg nævnte lige årsfesterne i 70'erne. Var de virkelig sjovere, festligere og stiligere end nutidens, sådan som nogle af os tror at huske det? Der var taler under middagen, hvoraf en del så sandt kunne have været undværet, men hvoraf de bedste til gengæld var megen lidelse værd; der var kvadriller, sammensat af 2 par 40-årsjubilarer (til at holde stilen) og 2 par russer (som sørgede for tempoet); og der var

en hvirvel af gamle og unge, som virkelig blandede sig og morede sig med hinanden. Jamen, hvad er der sket?

Kassen rummede deltagerlister for adskillige årsfester, og jeg sammenlignede 1975-listen med den fra 1993 - vistnok den nyeste.

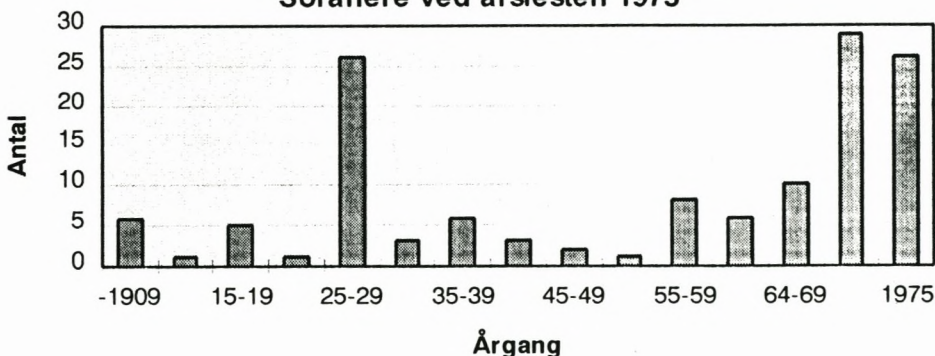
1975: 203 deltagere, fordelt på 135 gl. Soranere og 68 ledsagere og gæster. De 135 gl. Soranere var fordelt på 45 årgange. Som man kan se af diagrammet, er der kun 2 "pukler" - 50-årsjubilarene med hhv. 10 studenter og 8 realister, og så de yngste 4 årgange med tilsammen 48 deltagere eller godt en tredjedel af det samlede deltagerantal. Af de tilstedeværende var 68 ældre end de 10 yngste årgange.

1993: 128 deltagere, fordelt på 102 gl. Soranere og 28 ledsagere og gæster. De 102

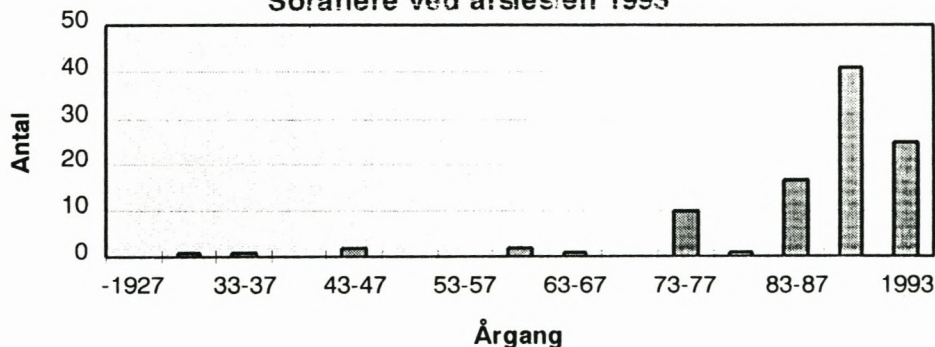
gl. Soranere var fordelt på 19 årgange (!); af 50-årsjubilarer var der 2, og kun ialt 18 var ældre end de 10 yngste årgange. Af disse 18 tilhørte de 10 årgang 1976, der havde sat hinanden stævne ... Alderssammensætningen var endda endnu skævere; for til de 128 kom ca. 75 "dansende" efter middagen. Og der var ikke mange af dem, der havde passeret 10-årsjubilæet! (Jeg sad vagt ved indgangen en del af den aften, så jeg gætter ikke.)

Som man ser: Antallet af deltagere (spisende) er faldet med 65, og alt over 20-årsjubilarer er væk. Jeg antyder såmænd ikke, at der er en sammenhæng, årsfesten plejer ikke at være overtegnet. Men det er to bevægelser i samme retning, hvoraf jeg ikke helt forstår den ene (at de ældre har trukket sig tilbage), og hvoraf den anden (som er begrundet i spisesalens nye møblering) effektivt blokerer for en tilbagevenden til for-

Soranere ved årsfesten 1975

Soranere ved årsfesten 1993

dums glans. For med de årgange, skolen nu spyr fra sig, er der altså ikke længere plads til 50-75 deltagere i alderen fra 40 og opover; og hvem gider komme og være den eneste - ikke bare af sin årgang, men pokkerme af sit årti??

Da jeg i sin tid sad i Samfundets bestyrelse, tænkte vi "gamle" dybe tanker om, hvordan vi dog kunne skabe lidt liv for de alleryngste årgange i samfundet. Det kom der ikke noget videre ud af, og det viste sig jo også aldeles overflødigt; de søde små huggede i al stilhed årsfesten og lavede den om til en 4g-fest. Og det er for så vidt helt fint, for det var lige netop sådan en, vi gik og ønskede os. Vi ku' jo altså bare godt have tænkt os at have begge dele: 4g-festen og årsfesten for **hele** Samfundet. Og den sidste har vi faktisk ikke idag!

Nå - nu har jeg afleveret hele dyngen på Landsarkivet, og så vil jeg ellers overlade verdenssituationen til bestyrelsen.

2. 25-års jubilæet

Telefonen ringede engang i oktober sidste år. Det var en mørk stemme med tydelig færøsk accent. "Davs du - det er *Árni* - hvordan - øh - vi sku' vel ellers til at komme igang - eller hva'?" Vi bekræftede hinanden i, at det skulle vi, ellers kunne det hurtigt blive for sent, og vi måtte jo også tænke på dem i udlandet ... - kort sagt, "same procedure as last year" - eller rettere for fem år siden, for i årgang '73 holder vi nemlig jubilæum hvert femte år.

Egentlig er det meget nemt. Én fra hver klasse opdaterer adresselisten for sin egen klasse. Det er ikke så svært, når man har en 5 år gammel liste at gå ud fra, men det tager unægteligt noget tid; for man skal jo lige ringe og spørge *Henrik*, hvor *Joakim* er flyttet hen, og så snakker man tre kvarter med *Henrik*, mens *Margit* står i baggrunden med hænderne i siden, for hvem var det, der lovede at læse for ungerne, før de faldt i søvn ... Denne gang var det med adresserne endda særligt nemt; for vi i den sædvanlige 4-bande blev suppleret med én, der kunne noget med telefonbøger.

4-banden består som regel af *Vinnie* fra

a-klassen, *Árni* fra x, *Peter* fra y og mig selv fra b - spredt over hele landet, kun *Vinnie* og jeg samt den i år indsupplerede *Per* fra x bor i lad-os-lige-stikke-hovedernesammen-en-aften-afstand. Altså: Telefonmøder i lange baner samt et enkelt aftenmøde over *Vinnies* hjemmebagte chokoladecake (som vi husker den fra dengang, akja :-). For vi skal jo også finde en dato og lægge et program.

Datoen: "Selve dagen" er håbløs, det er i juni, hvor det altid regner, det er ikke til at sparke sig frem i byen eller på skolen, og desuden er der alt for mange af årgangen, der er lærere hist og pist, og de kan i hvert fald ikke komme på den dag. Det fandt vi ud af i år, hvor vi brød traditionen og jublede på selve dagen. (OK, solen skinnede.) Så næste gang bliver det i slutningen af august igen, helt bestemt. Det er faktisk det eneste tidspunkt på året, man overhovedet kan holde jubilæum på!

Programmet er nemmere, "same procedure" osv. Det vil sige, i år var vi "rigtige" jubilarer (det har vi nu altid været, hvem vover at antyde andet - vi er i det hele taget rigtige), så vi skulle vel med på en kigger i kirken. Det måtte altså blive en tretrinsrakket med kirke, frokost og noget om aftenen. Og så fri leg om eftermiddagen.

Så skal "Esther" reserveres - det klarer vi med en opringning. Pris cirka sådan-og-sådan, menu og deltagerantal snakker vi om til den tid, ingen problemer. Smukt sted, glimrende mad, fin-fin betjening - også af arrangørerne.

"Esthers" pris plus en ti'er giver delta-gerprisen; der skal jo lige være til porto m.m. Tilmeldingsfrist: "Esthers" deadline minus et par dage minus en uge til at komme for sent i. (Det er i øvrigt fuldstændig omsonst, mindst fjerdedelen af syrehovederne melder sig under alle omstændigheder først aftenen i forvejen med hede løfter om at have penge i hånden ved ankomsten ...) Og så er vi (dvs. jeg) klar til at skrive indbydelse og sende den ud til 4-bandens øvrige medlemmer til fordeling.

Hurtigt og let, ikke sandt? - Det hele tager kun ca. 4 måneder fra *Árnis* første op-

ringning, så gudskelov for ham, ellers blev der ikke noget af noget!

Nå. I år var vi så 25-års jubilarer, så det var i kirken kl. 10. Der var skiftende meldinger fra skolen hen ad vejen, om vi skulle sidde eller stå, men det endte med ståpladser nede i fodenden, heldigvis - lidt inde i den anden time overvandt gensynsglæden omsider trangen til at følge med i begivenhederne oppe foran. Men det var altså heller ikke nemt at høre, hvad der foregik! (Rektors tale viste sig dog at være glimrende, da den kom på tryk.)

Det var et festligt arrangement i kirken, mente alle - langt mere festligt end dengang for 25 år siden i Festsalen, men også fuldstændig renset for tilløb til sentimentalitet; for det var jo ikke vores dimission, der blev genkaldt i erindringen - festlig på dens egen måde med dens svedende overfyldte (men unægteligt intime) stemning, de kortfattede, nøgterne taler, de 3 sædvanlige sange, og det var så det - tog det en time? Næ, nutildags er det flot, festligt og fuldstændig fremmed; og hurra for det, vi har vores minder, og årgang 98 får deres.

Frokosten på "Esther": Vi var 38 - færre end vi plejer, men datoen var som nævnt mod os. Nogle af "de faste" manglede, men til gengæld kom der et par stykker, som vi ikke havde set i 25 år, og det hyggede!

Fri leg bagefter - ned gennem Klosterporten, ned til skolen, men der var alt opløsning og lukketid ved lærerfrokostens afslutning (endnu et godt argument mod datoen!), så vi sivede videre gennem parken mod det sted, hvor vi altid ender, fordi vi ved, at der ender de andre også - Friluftsscenen. Er det i virkeligheden jubilæets hjerte, at sidde der med et par pilsnere eller en kop lunken rødvin, mens man læner ansigtet op i solen og småsludrer lidt med dem, man tilfældigvis har sat sig i nærheden af? Hold kæft, mand, og kan du huske - og ham, jamen han bor sgu da i Vestjylland nu - jo, jo, oppe i nærheden af ...

Middag på "Esther" kl. 18, men først opstilling til jubilarfoto udenfor. Nogle havde forladt os, andre var kommet til, så vi var efterhånden blevet 46 (af 78 - hvornår har

vi sidst været så få?). Halvdelen mente, at vi skulle stå foran "Esther" med solen i øjnene, og resten var helt sikre på, at vi skulle stå henne i skyggen. Ægte demokratisk kompromis: På tværs af Østergade, så den ene fløj stod i solen og blev overbelyst, mens den anden stod inde i skyggen og blev kulsorte. Nå - vi ta'r bare et nyt om 5 år og tilbagedaterer det, det er der ingen, der lægger mærke til.

Jamen, hvor de laver mad på det sted! Begejstringen var betydelig, og den blev ikke mindre, efterhånden som den gode mad blev skyllet ned. Samtidig sad man og tabte de matterede kontaktlinser, så man pludselig så, hvem man i virkeligheden sad sammen med: Ikke økonomen, lægen, den arbejdsløse, edb-specialisten, socialrådgiveren, kriminalkommissæren, zoneterapeuten, evighedsstudenten, forsikringsmanden, piloten, arkitekten - men fodboldenglen, gymnasten, hampdyrkeren, fyrværkeren, pigen fra vandballet i 2g, de vilde og de stille - og de smukke, for sjældent har en årgang rummet så mange kønne piger!

Og de andre har også tabt linserne, man kan se det på dem; de ser ikke bare ud som 19-årige syrehoveder igen, de begynder at være det, de begynder at være sig selv, og værten antyder, at det nok er på tide at osv., og klokken er jo også ved at være mange, men det er noget sludder, for næste gang slår den ét, og det er da ikke mange, vel?

Vi skal ned på plænen foran Skolen - hvorfor? hvad sker der? Nogen lusker rundt nede ved bredden, nede i halvmørket. Skolen er lukket og slukket, gået hjem for i år, russerne og de andre jubilarer er dampet af, men her står vi og er høje i og over hinandens nærvær, og pludselig gnistrer det dernede, vi ser en ildkugle og hører et gigantisk brag. Og igen - og så tænder et romerlys, ikke et af de små fedtede nytårsaftensblus, men ét, der vil noget. Og en raket, der slår hul i nattehimlen, og én til, og én til af dem med guldregn, og vi jubler og klapper og hujer, for det er årgang 73's fyrværker, der er på spil igen med sit private bidrag til festlighederne, og vi er verdens midtpunkt, mens borgerdyrene sover rundt om os.

Så bliver det nat, og krudtrøgen driver om os, og vi driver med den op ad Storgade, som ikke er så stor endda, og meget kan man sige om lægen og forsikringsmanden og fyrværkeren og piloten og pigen fra vandballet i 2g, men lydløse, det er de sgu ikke, for lige nu er de slet ikke læger osv., de er bare 19 år igen og glade og frie, og hvorfaen får man fat i nogen bajere og noget grøn tobak i Sorø på det her tidspunkt? Og efter at have lukket Bodegaen finder vi ind i det inferno, der er opstået i ruinerne af Frederik den Syvende, og endelig finder vi nogle omgivelser, der kan overdøve os, og jubilæet ebber ud i den 18. time.

Men hvad så? Alt har sin tid; og desuden er der her og nu, i skrivende stund, kun 4 år og et par måneder til telefonen ringer, og en mørk stemme med tydelig færøsk accent siger "Davs du - det er Árni ..."

Med stor tak til alle de medvirkende: Árni, der agerer vækkeur - de andre i 4-banden - fyrværkeren - ham med telefonbogen - og ikke mindst alle jer, der gider komme og være jer selv, og som kommer igen næste gang og næste gang og næste gang igen på en måde, så det ikke er en opgave, men et privilegium at være medarrangør.

Per

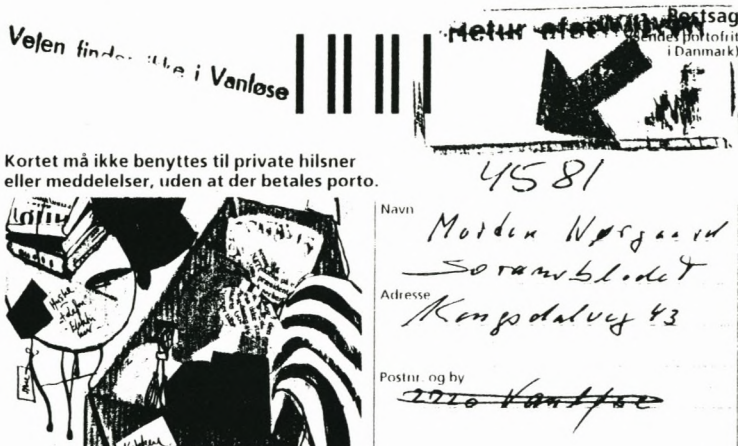
Mordforsøg på SORANERbladet!!

Postvæsnets fjerner grunden under redaktionen!

Tove og Niels Thiele er flyttet - det meddeles via det lille kort, som ovenikøbet befordres gratis indenfor landets grænser, men, men: se engang selv, hvordan pludselig 450 gode borgere i landet gøres hjemløse! Jeg kunne ikke bare mig for at vise det frem på posthuset, men det skulle jeg aldrig have gjort fordi man der udlagde min fremfærd som udtryk for smålighed: Det var da ikke noget at komme rendende med! Jeg skulle skamme mig ikke så lidt over at forstyrre statens embedsmænd med noget så petites-

seagtigt som dette - her tænkte man kun store og ædle tanker, fremgik det af den stærkt generede mand, og det kan han jo have ret i. Mit forsøg på at rose etaten for denne måde at tilpasse antallet af postudbringende funktionærer med antallet af modtagende kunder faldt aldeles til jorden, og jeg forlod skyndsomt posthuset for ikke at give anledning til voldsudøvelse -.

Morale: Klag ALDRIG over postvæsnets - til væsnet selv!

Vejlen findes ikke i Vanløse

Årsfesten 1998

Igen en kanonfest! Indledning som vanlig i kirken - denne gang atter med skønsang og orgelbrus. Sanglærken oven i købet gammelsoraner - omend meget ung - *Ann Petersen* (S 85), hvis stemme fyldte kirkerummet. Så middag - perfekt styret af *Jon Viladsen* og hans stab, mens *Sten Jensen* tog sig af talernes orden. Vi bringer kun et par stykker. Men der var - som i de go' e gamle dage - tale for damerne og tale for skolen. *Thranow* (S 39) og *Schouesbo* (R 28) brillerede med begavet elokvens med ditto indhold! Sluttelig dans til Finn Zieglers orkester - perfekt! Totalindtryk: en glad fest - som når det er allerbedst!

Sanglærken Ann Petersen (S 85).

Formandens velkomst

Lad mig først sige: Tak fordi vi igen må låne "vores" skole til denne traditionelle årsfest!

Og så byde alle et hjerteligt: Velkommen!

Ikke mindst jer fra de allerseneneste årgange - med 98'erne i spidsen - for hvem årsfesten er introduktionen til mange følgende sammenkomster med venner fra skoletiden.

Men også til de "runde" jubilarer, hvoraf én i år kunne fejre 70-året - og som dermed "linker" os tilbage til "dengang, da ...", det begreb, som frem gennem livet også vil styrke sammenholdet blandt alle jer unge!

Og velkommen selvfølgelig til vore gæster fra Stiftelsen, Skolen og Kirken, og til alle jer andre, gl. elever og ledsagere: jeg ved, at vi vil få en dejlig aften sammen.

Den skal vi indlede med en skål for Sorø Akademis Skole. SKÅL!

Ved bordet

Nu vil jeg så byde velkommen til bords. Her regeres af vor toastmaster, som i år er ingen ringere end lektor *Steen Jensen*: meld jer til ham, hvis I har noget på hjerte!

Og mor jer så godt - men pas på de sarte omgivelser: husk f.eks., at ét drys aske i et bæger er mere skånsomt for vor smukke gulve end 10 drys ved siden af!

Nå, lad os nu først råbe et hurra for Skolen - 3 lange og 3 korte: SKOLEN LEVE!

Værsgo', Steen, så er bordet og ordet dit!

Festtale ved årsfesten 10. oktober 1998

Studerer, jubilarer, rektor, mine damer og herrer!

For en måneds tid siden blev jeg ringet op af Soransk Samfunds næstformand, *Bodil Wille Boisen*. Hun bad mig være hovedtaler til årsfesten, hvilket jeg opfattede og stadig opfatter som en stor ære.

Jeg må gå ud fra, at adskillige mere værdige emner forinden havde betakket sig, men som det ses, var jeg letsindig nok til at svare ja.

Herved får jeg da også en anledning til at give årets tiårs-jubilarer, årgang 88, min egen årgang, en opsang. For relativt nylig, jeg tror det var i foråret, blev der i Soranerbladet bragt en tabel, som viste, hvorledes Samfundets medlemmer fordelte sig på de forskellige årgange. Det kan næppe komme bag på nogen, at 68-generationen skrabede bunden. Pinligt var det imidlertid, at årgang 88 med bare 12 medlemmer skilte sig markant ud fra de ellers velrepræsenterede årgange fra 80'erne og 90'erne. Det er for dårligt! Og for at det ikke skal være løgn, så røg tallet yderligere ned på 11 senere på året p.g.a. kontingentsløseri. Nu er vi heldigvis oppe på 12 igen, for i mellemtiden har jeg fået betalt mit kontingent.

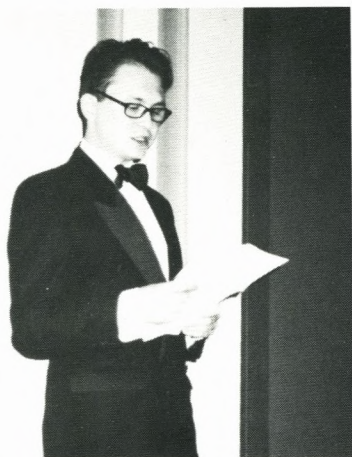
Ellers var det nu med en del betænkeligheder, at jeg indvilligede i at tale i aften. Alle tilstedeværende, ikke mindst aftenens hovedpersoner, årets studenter, vil erindre, hvilket hæsligt mareridt det er at have en dansk stil hængende over hovedet. Og det er ikke mere end to år siden, at Soransk Samfund, denne gang i skikkelse af Soranerbladets redaktør, *Morten Nørgaard*, sidst gav mig stil for.

Det var til årsfesten i 1996. Netop som jeg kom gående ind i kirken med udsigt til en glad og ubekymret aften og aldeles intetanende om kirkerummets lurende farer, sprang *Morten Nørgaard* frem som en trolde af æske med det formål at tørre en af sine kedelige redaktørpligter af på et sagesløst medmenneske.

Nogle måneder forinden havde jeg været dum nok til at træde ud af den anonyme soranermasse ved at deltage i en soranerfrokost, og nu mente *Morten Nørgaard*, der som bekendt gør sig store anstrengelser for at tilføre Soransk Samfund et frisk pust af ungdommelighed, at jeg passende kunne skrive referat af årsfesten til næste nummer af Soranerbladet. Jeg svarede i første omgang undvigende, bl.a. fordi påtagelse af en sådan opgave ville indebære en vis ærdelighedsforpligtelse resten af aftenen. Men redaktøren var meget vedholdende i sine bestræbelser på at slippe for at gøre arbejdet selv. Han fik en uventet støtte i min studenterkammerat og gamle gangfælle på Nordisk Kollegium, *Niels Gabel Nielsen*, der indtil dette tidspunkt havde holdt sig fejti baggrunden, men nu ilede til og på det skammeligste faldt mig i ryggen. Han indgik en aftale med *Morten Nørgaard* på stedet. Denne aftale gik ud på, at hvis jeg skrev referatet af festen, så ville jeg og *hr. Gabel Nielsen* komme gratis med til næste Soranerfrokost.

Men hvad gør man ikke for Soransk Samfund og gamle skolekammerater. Referatet blev skrevet.

Uheldigvis havde der i referatet indsneget sig en mild kritik af bordplanen. Bordplanen havde nemlig, i hvert fald for mit og et tilstødende bords vedkommende, været

Jonas Barlyng (S 88).

lagt efter så utraditionelle principper, at man måtte formode, at opgaven havde været udliciteret til enten Indre Mission eller Landsforeningen af Bøsser og Lesbiske.

Det fremgik imidlertid af et efter omstændighederne venligt brev, som jeg kort efter modtog fra *Bodil Wille Boisen*, at bordplanen havde sorteret under hende, og at man fra bestyrelsens side altid gjorde sig umage med den. Der måtte have været andre, som havde flyttet rundt på bordkortene osv.

Måske burde jeg have svaret udglattende på *Bodil Wille Boisons* brev i stedet for at ignorere det. Året efter blev jeg placeret i et sidegemak omgivet af to herrer og en væg.

Man vil forstå, at jeg på den baggrund var noget nervøs over at høre *Bodil Wille Boisons* stemme i den anden ende af røret, da hun ringede op for en måneds tid siden. Jeg blev dog kendeligt lettet, da det gik op for mig, at hendes formål med opringningen ikke var at rykke for svar på sin snart to år gamle skrivelse, ja, hun havde faktisk glemt episoden med bordplanen.

Og i år er der jo ingen grund til at beklage sig. Det er et stort privilegium at sidde til højbords med diverse soranske honorationer (samt lidt skrabsammen fra årgang 88 herunder min før omtalte med-ti-års-jubilar *Niels Gabel Nielsen*, som minsandten er dukket op, selv om han selv har måttet betale i år).

Men det var selvfølgelig ikke blot for at få æren af at sidde til højbords, at jeg sagde ja tak til at tale her i år. Langt vigtigere har det været for mig, at festtaleren kommer gratis med til årsfesten.

Denne tale kommer ikke til at omhandle hændelser fra min skoletid. Ikke fordi emnet i sig selv er uegnet til en festtale. Det er det nemlig på ingen måde. Jeg har hørt glimrende og yderst underholdende taler om dette emne. Men når ens skoletid er faldet efter afskaffelsen af den korporlige afstraffelse, bliver der langt mellem anekdoterne; *dr. Helms'* 1770 lussinger i én klasse på et enkelt skoleår kan jeg ikke konkurrere med.

Selv om jeg vist må være den yngste

festtaler i de år, jeg har deltaget i årsfesten, og selv om jeg stadig opfatter mig selv som et ungt menneske, behøver jeg blot at tænke på dem, der var 10-års jubilarer, dengang jeg selv blev student i 1988, for at forstå, at for årets studenter er jeg en ren olding.

Det gør til gengæld den Jeronimus-attitude, jeg vil indtage i det følgende, mere troværdig.

Jeg havde planlagt at læse Alan Blooms "Historien om vestens intellektuelle forfald" som forberedelse til denne tale. Tiden gik imidlertid lige så hurtigt som i tandlægens venteværelse, og efterhånden måtte jeg nå til en erkendelse af, at det er vanskeligt at læse 381 sider på en formiddag. Så jeg sænkede mit ambitionsniveau til smudsomslagets bagside. Her står der: "*Tænkning, rationel fornuft og klassisk idédebat er svundet ind til reklamesprogets hurtige jargon og snak om kreativitet og fast food*".

Et udslag af det almindelige kulturelle forfald er den skødesløshed, hvormed det danske sprog behandles, også i den akademiske verden, som mange af jer nu skal til at være en del af.

Det er, som om ingen længere sætter en ære i at beherske deres modersmål. Som et grelt eksempel kan jeg nævne, at det har affødt vilde protester fra Studenterrådet, at man fra universitetsside omsider har taget sig sammen til atter at forlange, at de studerende udfærdiger deres skriftlige besvarelser på korrekt dansk.

Argumentationen var noget i retning af, at hvad gør det, at der mangler et par kommaer og et nutids-r, så længe der bare står noget godt?

Jeg åbner dagligt min avis og finder myriader af stave- og sættefejl.

Jeg har haft en lektor på universitetet, som omtalte et arrangement, der "løb af staben".

Folk siger, at man "skal kende sin besøgstid". De taler om "diamentrale mod-sætninger".

Sproget har naturligvis altid udviklet sig. Havde man hørt *Claus Toksvig* eller *Ole*

Emil Riisager for hundrede år siden, ville man sikkert have fundet deres sprog vulgært.

Problemet er ikke, at der finder en udvikling sted. Det må man finde sig i. Problemet er, at selv højtuddannede personer ikke supplerer deres faglige stolthed med en sproglig ditto.

Sproglig præcision og nuancerigdom er en forudsætning for ordentligt videnskabeligt arbejde.

Jeg er overbevist om, at den sproglige ligegyldighed og manglende stilfornemmelse, vi er vidner til i dag, ikke bare hænger sammen med amerikaniseringen af vor kultur, men frem for alt udspringer af en manglende vilje til at forlange noget af folk.

Denne angst for at stille krav er dødbringerende for vort åndsliv, og den har særlig gode vækstbetingelser i det danske samfund, hvor tryghedsnarkomani og ligemageri tilsyneladende er på vej til at blive folkekarakterens væsentligste bestanddele.

At skærpe sin sprogbevidsthed er måske kun et lille skridt i retning af at komme denne forfladigelse til livs, men man må som bekendt starte et sted.

Man må som bekendt også slutte et sted, og efter denne udladning er det sikkert hensigtsmæssigt, at jeg erindrer mig festtalerens fornemste opgave: Principalt at fatte sig i korthed, subsidiært at blive færdig, inden det bliver alt for pinligt.

Jonas Barlyng (S 88).

Tale ved Soransk Samfunds Årsfest

Først og fremmest vil jeg gerne sige tak for invitationen til Soransk Samfunds årsfest. Jeg har glædet mig til at komme - til at gense mine venner og kammerater, som jeg blev student sammen med i juni måned, og jeg har set frem til at møde tidligere elever fra Sorø Akademis Skole. Tidligere elever, som gennem deres medlemskab af Soransk Samfund har valgt at opretholde en forbindelse til deres tidligere skole. Tidligere ele-

ver, hvis medlemskab er skyld i, at Soransk Samfund overhovedet eksisterer.

Det med at skabe og opretholde forbindelser tror jeg er noget, som unge tænker meget over. Ikke i den forstand, at vi tænker over, hvordan vi nu kan udnytte vores forbindelser mest muligt for egen vindings skyld. Men vi ved godt, at det at være aktivt medlem af de forskellige miljøer af vores liv er en forudsætning for at nå de ting, vi ønsker. En forudsætning for at udvikle os selv og skabe udvikling omkring os. En udvikling kommer ikke af, at vi sætter os ned og venter på den.

En udvikling opstår, når vi selv er medvirkende - når vi selv melder os aktivt ind i et miljø og siger: "Er der noget her, jeg kan bruge?", eller "Er er nogen, der kan bruge mig til noget?"

At opsøge og opretholde forbindelser - at være medvirkende til at holde noget i gang - tror jeg er noget, som vi i de følgende år

Rikke Barnholdt (S 98).

kommer til at bruge gode kræfter på. Det kan være i den vennekreds, som vi måske ikke ser dagligt - og derfor må arbejde aktivt for at gøre god og givende, det kan være i vores studiemiljø, på vores arbejdsplads eller et andet miljø, som man er tilknyttet.

Det kunne f.eks. være Soransk Samfund, hvor vi efter det første års automatiske medlemskab skal vælge, om vi fortsat vil være medlem - om vi vil opretholde en forbindelse. Når vi så har valgt at opretholde denne forbindelse, skal vi vælge, hvor meget vi vil engagere os.

Vil vi bare dukke op til en årsfest en gang imellem - eller vil vi gå mere aktivt ind og støtte de arrangementer og traditioner, Soransk Samfund ellers har og være med til at give oplysninger om os selv og skaffe oplysninger om andre, så vi kan bruge de oplysninger, når vi engang vil holde studen-

terjubilæum - eller Soranerbiografierne når vores årgang en gang med tiden. Det kan også være, at nogen af os går ind og arbejder mere aktivt for foreningen og siger: "Kan I, der har arbejdet for Soransk Samfunds fortsatte eksistens og udvikling hidtil, bruge mig til noget i jeres arbejde?"

Jeg er meget sikker på, at interessen for den aktive medvirken nok skal vise sig, og jeg håber, jeg taler på hele min årgangs vegne, når jeg siger, at vi glæder os over, at Soransk Samfund findes, og vi vil på den ene eller anden måde være medvirkende til, at Soransk Samfund også eksisterer fremover, først og fremmest ved at være medlem af Soransk Samfund.

Vi glæder os til at bruge og blive brugt - vi glæder os til at opretholde en forbindelse.

Ednuu en gang tak for invitationen!

Rikke Barnholdt Hansen (S 98).

Formanden fik ordet

En smuk hilsen fra vor nyeste årgangs talsmand - og en ny understregning af, at fremtiden tilhører jer, der kommer efter os. Som vil give stor tryghed blandt alle de ældre kammerater, der helhjertet har bakket jeres fremtid i Soransk Samfund op, senest - ja, det må nævnes med tak til de donatorer, som er blandt os i aften - ved indsamlingen til det soranske kollegium i hovedstaden: den har nu passeret 4.7 mio. kroner!

Jeg takker for din hilsen ved at overrække dig "Soransk Samfunds" medlemsnål - med ret og pligt til at bære samme. VÆRS-GO'!

Efter bordet

For fin betjening - og for den dejlige mad fra "Støvlet-Katrine" - takker jeg "in absurdo" alle, der har stået bi, og som nu er travlt optaget rundt om i huset. Både for tilrettelæggelsen og for denne uundværlige medvirken her fra vores eget hus! TAK - og SKÅL!

Henning Molin (S 46) og Karen Jensen (S 65).

Sorø Akademi

I slutningen af 5. klasse var det, som om barndommen begyndte at ebbe ud. Nu skulle vi til at lære livets alvor at kende. Der skulle tages den store beslutning, om vi skulle ud af skolen efter 6. klasse, eller om vi skulle i mellemskole på Sorø Akademi efter 5. klasse. Dvs. det var nu nok forældrene, som afgjorde dette spørgsmål.

I vores klasse var vi tre drenge, som skulle udskilles fra flokken. Skolen satte en ære i, at de drenge, som blev indstillet til optagelsesprøve, også havde de rette kundskaber. Så derfor blev der givet ekstra-undervisning i tre måneder med henblik på den forestående prøve. Vi terpede i dansk grammatik og analyse, i regning og geografi, og det var hos lærer *Jensen* i privaten.

Sorø Akademi var oprindelig en del af et cistercienserkloster, hvoraf kirken og fratergården er velbevaret. Efter reformationen blev klostret omdannet til skole for kongelige og adelige sønner. Senere fik borgerskabets sønner (og på det allersensreste også døtrene) adgang til skolen, men en hørm af gamle traditioner blandet med en god del snobberi trivedes stadig godt i de gamle bygninger. Og skolen nød stor respekt blandt byens borgere.

Jeg var derfor ved at revne af stolthed, da vi alle tre bestod optagelsesprøven. Den ene var for øvrigt savværksbestyrerens søn.

Efter optagelsen kom udgifterne. Det var just ikke gratis at gå på akademiet, hvilket sikkert afholdt en del fra at søge optagelse. Der skulle købes bøger og skoleuniform. Sort jakkesæt med blanke knapper, sort vest, hvid skjorte med løs flip, sort slips og en sort chauffør-kasket, som om sommeren skulle overtrækkes med et hvidt betræk. Akademiet var en kostskole med elever fra hele landet, ja nogle kom helt ovre fra Jylland eller fra udlandet, hvor forældrene var ambassadører eller sådan noget. Men der var ikke plads til, at alle elever kunne bo på skolen. En del boede på pensionater rundt om i byen, og vi lokale elever sparede jo penge ved at kunne bo hjemme.

Noget af det første, vi lærte, var at hilse korrekt. En gymnastiktime blev brugt til at lære denne disciplin. - *Ikke noget med blot at vippe kasketten af og holde den frem med bunden i vejret, som en anden bondeknold kunne finde på*, sagde læreren. - *Hvis I gør det, spytter jeg i den!* Kasketten skulle stryges bagud og ned langs siden, tæt ind til kroppen. Og så gik vi i rundkreds og hilste skiftevis på læreren og på assistenten. Hatten af, hatten på, hatten af osv., mens der lød barske kommentarer til de stakler, som ikke havde fattet alvoren i denne øvelse.

Dette skulle vi lære, da vi havde hilsepligt overfor alle skolens lærere, som vi efter skoletid måtte møde på gaden. Og da det varede et stykke tid, før vi lærte alle skolens lærere at kende, hilste vi for en sikkerheds skyld på alle, vi mødte, som kunne se ud til at ligne en lektor på akademiet.

Hver morgen var der mønstring. Vi stod på rad og række på vores faste pladser, mens inspektør ilede ned forbi alle rækkerne. Hvis der manglede en, skulle sidemanden højt og tydeligt nævne navnet, når inspektør var lige ud for, så det kunne blive noteret i hans bog. Intet undgik hans falkeblik. Manglede der en knap i en uniformsjakke, kunne han pludselig råbe: - *Hvad bilder du dig ind at møde her splitternøgen. Mød i morgen tidlig og vis mig en korrekt jakke!*

At møde tidligt - 20 minutter før skoletid - var den almindelige milde straf. Tre, seks eller flere morgener i træk efter forseelsens alvor. At komme for sent stod som regel til tre tidlige morgener. At kaste med sne i den forkerte halvdel af skolegården, Fratergården, kunne koste tre slag i røven af en spadserestok efterfulgt af en løbetur tre gange rundt om skolebygningen. I gentagelseshøjder skulle man desuden møde tidligt.

Det meste, jeg husker fra Sorø Akademi, var fra gymnastiktimerne. Om sommeren var der svømmetur i søen fra skolens egen badeanstalt, og svømmeundervisningen foregik på samme måde, som da jeg lærte at svømme: Et skub ud i bølgerne. Når vi ikke skulle svømme, spillede vi cricket. Og til øvelsesbrug brugte vi træbolde, da læ-

derbolde var for dyre. Hvor kunne de trækugler slå over fingrene, når vi greb dem forkert, og de ramte fingerspidserne.

En måneds tid før skoleballerne - kongebal for de ældste, blebal for de yngste - skulle vi lære at danse i stedet for at gøre gymnastik. Så skulle vi skiftes til at være dame. Og til den lejlighed var der hyret en spillemand med violin.

Men vi havde dog også rigtig gymnastik. Når vi skulle springe buk, stod læreren ved siden af bukken med et langt spanskør, og han langede ud efter os alle. De, der røg over, mærkede ikke så meget, men de mere klumpede, som satte sig tungt på bukken, fik et svirp, så det kunne mærkes. Og så lærte jeg at klatre i tov. Forbavsende hurtigt kunne jeg komme op til loftet og ned igen. Fidusen, for der var virkelig en fidus, lærte jeg af assistenten.

Stoltheden over at være Soraner, at gå på Akademiet, gjorde, at vi kunne tåle alt.

Vi havde sang på 1. sal med store vinduer og udsigt over søen. Vi stod omkring et flygel, mens organisten spillede til. Han var nu en hyggelig, smilende fyr. Men udsigten over søen var også smilende, smuk. Som solens lys faldt over vandet, lignede det næsten smeltet sølv, og jeg følte mig som ham, der stod ved smeltediglen. Jeg nød udsigten så meget, at jeg glemte at synge,

og så måtte jeg synge solo for hele klassen. Vi lærte at synge "I østen stiger solen op" på den fine melodi, som vi senere sang i kirken ved en eller anden lejlighed.

At gøre sig til grin i klassen var noget af det letteste, man kunne. Her gik ingen ram forbi. Jeg husker en dansktime, hvor jeg skulle læse noget op om Shakespeare. Jeg havde aldrig hørt om den fyr før, så jeg læste frejdigt "Saksepære". Det varede meget længe, før grinet havde lagt sig, og der atter var ro i klassen, og læreren blev aldrig helt klar over, om jeg havde lavet grin med ham.

Det var i besættelsens første år, og jeg oplevede for første gang, at der var noget, der hed bladensur, idet vort skoleblad, Skyls, som vi kunne købe for 25 øre, blev konfiskeret. Alle solgte blade skulle øjeblikkelig afleveres til klasselæreren, da der havde indsneget sig et lille tysk børnerim i bladet:

*Und willst du nicht mein Bruder sein,
dann schlag ich dir ein Schädel ein!*

(Og vil du ikke være min broder, slår jeg pandeskallen ind på dig).

Jeg lugtede med det samme, at her var optakt til noget spændende, så jeg gemte selvfølgelig mit eksemplar.

Komisk, at det netop er den slags ting, som har brændt sig fast.

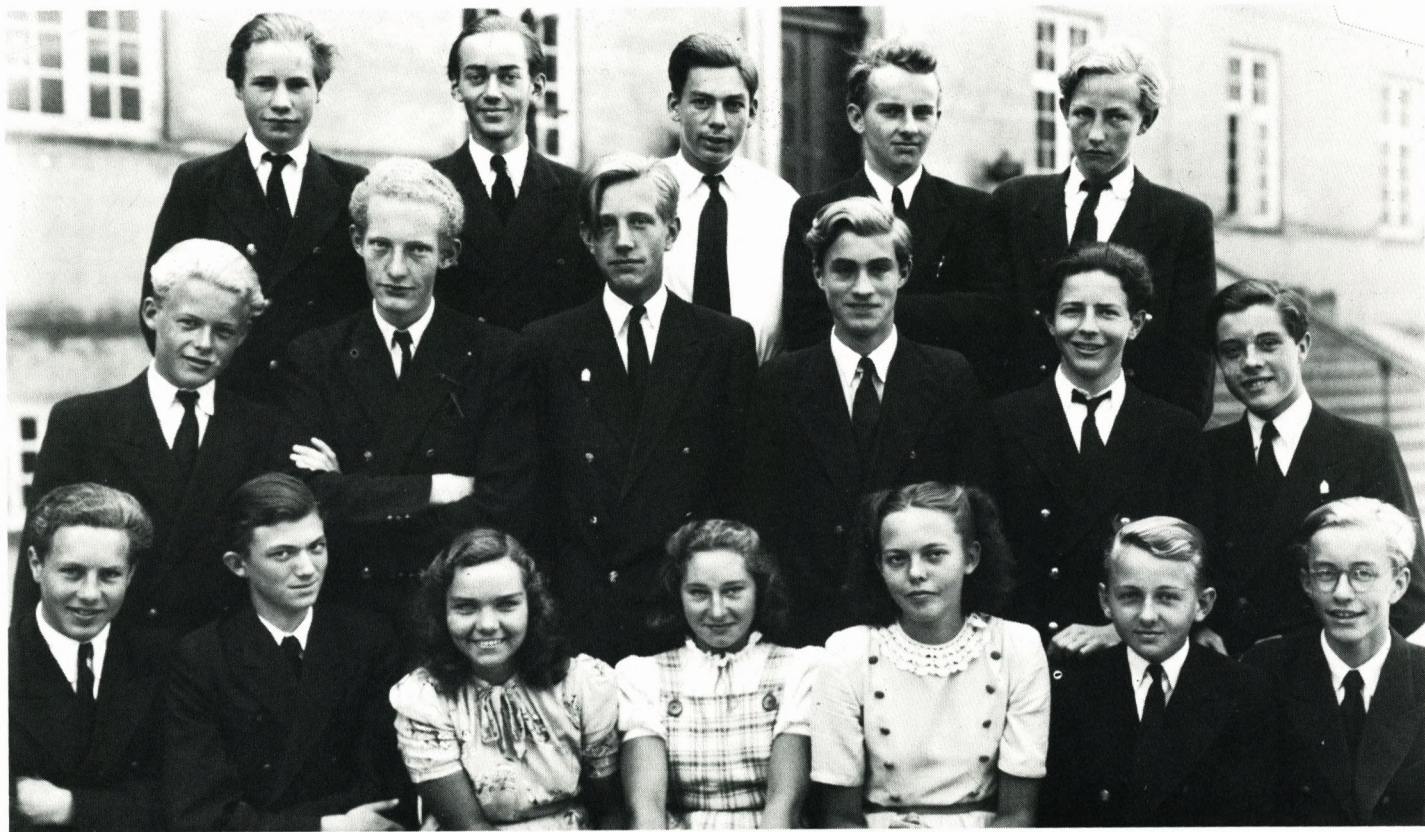

Ja, billedet er det samme som i forrige nummer, men denne gang med navnene på: Øverste række fra venstre mod højre:

Peder Estrup, Niels Kjølser, Hans Bache, Harald Hansen, Benni Nerstrøm, Chr. Høigaard Rasmusen (S 50), Preben Gunge Løsekrug Nørhølle, Eric Jørgensen. Anden rk.: Jens Villum Larsen, Helge Guld, Ole Rønnow, Per Knudsen, Ib Knudsen, Poul Ejvind Rasmussen, Kristian Erlandsen, Henrik Højmark, Birger Seistrup. Forreste rk.: Svend Gram Jensen, Henning Nielsen, Niels Nielsen (S 50), Richard Gregers Vang Olsen, Christian Zacho, Asmundur Johannesen (udg 47-48), Hans Jørgen Jensen. Bladet takker holdets ankermand Harald Hansen for oplysningerne!!

Øverste række fra venstre: Erling Nederland, Jørn Strand-Larsen, Knud Andersen, Niels Kapel, Kjeld Raul Kjeldsen.
 Midterste række fra venstre: Niels Harche Petersen, Jørgen Kragh Knudsen, Svend Mogensen, Poul Mendrup, Jens Drevesen, Olaf Teusch.
 Forreste række fra venstre: Niels Mourits Lund, Torben Christensen, Bibi Bache, Aase Leth, Kirsten Jensen, Klaus Kapel, Jørgen Bojesen.

Om de vilde ...

Som omtalt i forrige nummer er der kommet en spændende nyudgivelse af *Jens Krafts* værk fra 1760 om de vilde folkeslag og deres skikke. Det er etnografen *Ole Høiris* fra Århus som har ment, at de ganske få overlevende eksemplarer af dette skelsættende værk nu kunne trænge til at få forstærkning i form af nye, og som i sit forord revurderer *Jens Krafts* indsats. Hvem var han? Født i den norske del af Danmark i 1720. Efter faderens død i 1730 kom han til en farbror i Thy. Student i 1738 - optaget på Borchs kollegium i 1740, magister i 1742.

I 1744 tog han til udlandet og i de næste 3 år rejste han Europa tyndt og ved sin hjemkomst i 1747 udnævntes han til professor i Sorø i filosofi og matematik.

I årene 1751-53 udgav han ikke mindre end fem lærebøger i filosofi og en række mindre værker, der alle røber, at han var i besiddelse af en skarp analytisk hjerne og stor åndelig selvstændighed. Så udkom i 1760 det her omtalte værk: "Kort Fortællning af de Vilde Folks fornemteste Indretninger, Skikke og Meninger ..." Heri søgte han at vinde forståelse for de primitive kulturer, og det lykkedes. Værket oversattes til tysk og vakte en ikke ringe opsigt. Senere kom oversættelser til hollandsk. Selv om *Knud Lyne Rahbeck* omtalte bogen meget positivt i bl. a. "Minerva" i 1800, var værket stort set glemt indtil slutningen af 1930'erne, hvor *Kaj Birket-Smith* genopdagede den og berømmede den og dens forfatter som verdens første moderne antropolog. Siden er interessen for bogen vokset betydeligt, og det er ikke mindst under indtryk af denne interesse, at *Ole Høiris* har taget fat i den og udgivet den med et vægtigt forord, der dels beskriver *Krafts* evner som filosofus, dels i nogen grad forsøger at besvare spørgsmålet om, hvordan en matematiker og fysiker i 1700-tallet kunne begå en så fremsynet bog om et emne, som han vitterlig kun har behandlet i denne ene bog. Som matematiker var *Kraft* ligeledes af betydeligt format, og hans hovedværk er da også "Forelæsninger over Mekanik-Statik

og Hydrodynamik med Maskin-Væsenets Theorier". Dette værk kom i 1763-64 og var for sin tid overordentlig fremragende. Det oversattes til hovedsprogene og gjorde *Jens Kraft* verdenskendt.

Det var nok især dette værk, som gjorde *Ove Christensen* interesseret i *Kraft*. Ved sin død efterlod *Ove Christensen* et manuskript til en "Biografisk Skitse" om *Jens Kraft*, og denne blev i 1988 udgivet af Soransk Samfund med et forord af *Arne Østergaard* (S 29) og efterskrift af *A. Kann Rasmussen* (S 22).

I et særskilt kapitel beskriver *Hemming Andersen* *Krafts* instrumentsamling. Der blev kun sat 100 eksemplarer til salg, det vides ikke engang, om alle solgtes -.

Det er den lærde *Ole Høiris'* fortjeneste, at han sætter *Jens Krafts* værk ind i den europæiske debat om de vilde, som foregik blandt renæssancens og oplysningstidens samfundsfilosoffer. Dette er et dygtigt og godt set kunstgreb, som gør bogen om muligt endnu mere interessant og perspektivrig.

Det er forlaget Intervention Press, der står for udgivelsen, som meget smukt følger

Jens Kraft.

sigt til den række af klassikere, som forlaget har taget under udgivelse - foreløbig *Morgans* 150 år gamle biografi om straffefangen *William Buckley*, der var en af de første deporterede fra England til Australien for 150 år siden. Den anden er *Hans Stadens* rejseskildring fra 1557 fra Latinamerika, der ligeledes er et klassiske værk indenfor antropologien. Atter har *Ole Høiris* her be-

gået en informativ introduktion, der gør det 400-årige værk aktuelt.

Bøgerne kan fås i bogladerne eller ved forlaget:

Intervention Press, Castenschioldsvvej 7, 8270 Højbjerg.

Tlf.: 86 27 23 33, Fax.: 86 27 51 33.

Pris for alle 3 værker: 420 kr. tilsendt (inkl 20% rabat).

DET KOSTER KUN DET HALVE

...hvis du beslutter dig for at støtte opførelsen af "Soranernes Hus" med et bidrag på mellem kr. 500 og 5.500 *inden nytår*, fordi sådanne bidrag kan fratrækkes på selvangivelsen for 1998 efter reglerne for gaver til fonde som "Soransk Samfunds Boligfond" - og derved give dig en skatterabat af den størrelsesorden.

Men lad mig straks understrege, at vi er glade for ethvert bidrag, både de større og de mindre, fordi det er vigtigt med bred opslutning bag det nært forestående byggeri - både for os selv og overfor myndighederne.

Nært forestående! Ja, det kan nu siges med stor sikkerhed, for grundkøbet på Frederiksberg er netop gået i orden og detaljeprojekteringen derfor påbegyndt. Det tør vi, fordi opslutningen om den soranske indsamling har været hurtig og kontant - og fordi fondsbidragene udefra også er ved at komme igang:

Indsamlingen nu har passeret 4.6 mio kr.- flot, ikke? Heraf stammer broderparten, i alt 3.69 mio kr. fra gammelsoranere. Beløbet er fordelt således: 1.430.000 kr. fra 3 store bidragydere og 415.000 kr. i 10-årstilsagn fra 6 andre donatorer samt 195.000 kr. modtaget fra i alt 227 gammelsoranere og 1.650.000 kr., der er givet som arv eller arvetilsagn fra yderligere 5 donatorer. Fra fondene (incl. Stiftelsen) er foreløbig modtaget i alt 870.000 kr. og de tilskrevne renter udgør til dato kr. 49.000.

Vi kan altså allerede se den målsatte egenkapitalandel, 6 mio kr. inden for rækkevidde. Derfor går vi nu trygt ind i selve opførelsesfasen - hvorom du vil kunne læse mere her i "Soranerbladet" og løbende opdateret i internetudgaven.

Men selv om bidrag her og nu er rare, så betyder det også noget, at vi får garanti for, at det målsatte beløb kan nås (og gerne hen ad vejen overskrides, så huslejen kan nå nærmere ned mod de ældre kollegiers niveau).

Derfor vil jeg rette en ekstra opfordring til de af jer, som hellere vil medvirke på lidt længere sigt: Ring, skriv, fax eller e-mail til mig og bed om en "Gavetilsagnsformular" eller om en "Arvetilsagnsformular". Af den ledsagende redegørelse vil det fremgå, hvordan disse aftaler kan indgås, så der bliver hold i tilsagnet, der dog primært er kammeratligt og næppe juridisk bindende.

"Gave- eller arvetilsagn" udarbejdes og fremsendes til underskrift, når beslutning truffet af gavegiveren. For de aftalte indbetalinger vil der fra Boligfonden hvert år i oktober fremkomme et indbetalingskort, der er godkendt som kvittering af skattemyndighederne. Men det gælder alle betalingsformer - også hvis der betales på andet sæt, f. eks. med check eller via PBS - at hvis der ønskes separat kvittering, vil en sådan snarest blive fremsendt.

Henning Molin

Drama i ishavet!

Så er det lykkedes at få nogle kendsgerninger på bordet vedrørende den i forrige nummer omtalte heltegerning, som *Steen Hasselbalch* (S 27) blev hædret for. Scenen er Grønland, helt nøjagtigt tre-års ekspeditionen til Chr.X's land fra 1931-34. Denne ekspedition blev ledet af *Lauge Koch* og *Gunnar Seidenfaden* (S 26) som udrustningschef og *Tulinius* som ekspeditions-læge. De to søsterskibe *Gustav Holm* og *Godthaab*, der rummede alle mand under transporten fra Danmark til Grønland, var begge udrustet med mindre motorbåde til forskningsformål - transport af geologer, biologer, arkæologer og kartografer, samt botanikere og zoologer. Disse små både kunne gå meget tæt på land og bringe ekspeditionsmedlemmer tørskoede op på bredden. Typisk var der 5-6 mand ombord, den eneste faste var bådføreren, der samtidig var telegrafist. Det første år var der ikke mindre end 5 polyteknikere med den ene båd, der af den grund blev kaldt "Polytten", der dog allerede næste år forvanskedes til det mere ordrette "Polyppen"! Foruden *Steen H.*, der var bådfører og gnist på "polyppen", var der på ekspeditionen så kendte navne som *V. Kann Rasmussen* (S 27) og *S. Kamman* (S 27), der havde deres egen båd - de var således ikke med på den tur, der beskrives i det følgende, og som nemt kunne have udviklet sig til en katastrofe. Læs her *Steen Hasselbalchs* egen beretning:

"Næste nat gik det galt; omtrent ved midnatstid kælder *Daugaard-Jensen* gletcheren og sender et mægtigt isfjeld ud at sejle. En voldsom flodbølge breder sig ud fra stedet og forvandler det før så fredelige farvand til en malende kværn af isblokke. Inde i teltene sover alle mand tungt efter gårsdagens anstrengende kravlen i fjeldene, bådføreren dog som vanligt i båden. Flodbølgen kommer anstigende, og på et øjeblik har den sat båden med alt sit indhold ind på land - mere end 10 meter fra strandkanten! Så er bølgen ovre, men den har gjort det godt. Vi er kun 5 mand og båden vejer over

2 tons - det er tvivlsomt, om vi kan få den i vandet igen. Et forsøg må dog gøres, men først går alle mand i gang med at losse hele bådens indhold af kasser med stenprøver, proviant, tøj, ballast, udrustning og instrumenter for at lette den mest muligt, før forsøget med at få den flot iværksættes. Da alt er ude undtagen stenballasten, kælder brænen igen! Og denne gang meget voldsommere end første. Da flodbølgen passerer, slikker den alt med i havet - båden inklusive bådføreren, dog først efter at have forsøgt at slå begge flade mod klipperne et par gange! Da det ikke lykkes nøjes den med at snuppe proviantkasserne, stenkasserne og det meste af køkkengrejet.

I lejren og i båden ser det nu dårligt ud: En mængde udrustning er gået tabt og ude på fjorden ligger båd og fører i en malstrøm af skurende isblokke, der hvert øjeblik truer med at lukke sig sammen om den. Først efter fire timers forløb, er vandet blevet så roligt, at det skønnes forsvarligt at forsøge at gå ind igen - man gør nu i hast klar til opbrud, endnu en gentagelse er man ikke opsat på. -" Professor *Backlund*, der var leder af den geologiske undersøgelse skriver imidlertid i sin indstilling, at *Steen H.* greb fat i bådens låring, da bølgen kom og lod sig slæbe ud i vandet, der var 0 grader varmt, undervejs mistede han taget flere gange, men nåede op hver gang og fik sig til sidst arbejdet op i båden. Her brugte han

Civilingeniør Steen Hasselbalch.

mindst 3 timer på at få motoren rensat for sand og derefter få den startet, så han kunne komme ind efter de øvrige. Da brænen kunne kælve hvert øjeblik igen, var det en angstfyldt venten, der dog afsluttedes lykkeligt. Men det afgørende for vor historie er, at Steen blev heltekåret og fik sin guldmedalje, selvom hans beskedenhed forbød ham at gøre det til noget særligt. Beretningen står i *Gunnar Thorsons* bog om ekspeditionen. Den kan endnu fås hos *Lyng & Søn*. (Max Girsøl, S 65). Den er vildt læseværdig!!

Så er det din tur ...

Knud Hauerslevs gave på tre kvart mio. kr. i 1996 blev grundlaget for stiftelsen af "Soransk Samfunds Boligfond" efter fornyet drøftelse af kollegie-idéen på generalforsamlingen samme år. Et *kollegieudvalg* blev nedsat for at analysere behovet og muligheden for at opfylde fondens formålsparagraf ved bygning af et soransk kollegium og mødested, et "Soranernes Hus" i hovedstaden. Som siden omtalt mange steder og ved mange lejligheder, er det lykkedes både at opstille en målsætning, at finde en velbeliggende placering og udarbejde en første projektskitse samt at forøge kapitalgrundlaget så meget, at det nu er forsvarligt at gå i gang.

Hen ad vejen har der i dette virke udkrystalliseret sig en 3-delt opgavefordeling (uden at der undervejs har været en tilsvarende arbejdsmæssig afgrænsning mellem udvalgsmedlemmerne):

Formålgruppen har - efter en gennemført rundspørge herom - fastlagt, at målgruppen for boligtilbud skal være alle uddannelsessøgende tidligere elever fra skolen og børn af gammelsoranere bosat i udlandet samt internationale udvekslingsstuderende, men at mødelokaler er åbne for alle soranske aktiviteter.

Økonomigruppen har udarbejdet et økonomisk overslag for projektet, for at kunne analysere egenkapital-behovet og herudfra planlægge sin indsats for den nødvendige

kapitalforøgelse. Herefter er en række fonde og institutioner ansøgt om tilskud og de første soranske indsamlingskampagner gennemført.

Projektgruppen koncentrerede sig først om at finde den rigtige beliggenhed og - da den var i sigte - om, baseret på den gennemførte rundspørge, at udarbejde en første projektskitse, som kunne danne grundlag for videre forhandlinger på alle indsatsområder.

Økonomigruppen er nu - hvor planerne konkretiseret til et projekt - i gang med næste indsamlingsfase, både overfor fonde og erhvervsvirksomheder og i de soranske kredse med hhv. *Ole Thorn* (R. '67) og *Henning Molin* (S. '46) som anker mænd. Begge har god brug for dine personkontakter hos mulige donatorer - ræk os en lillefinger, vi tager ikke hele hånden!

Projektgruppen arbejder intenst med udformningen og godkendelsen af et detailprojekt, som kan udbydes først i 1999, med dets tekniske og økonomiske muligheder, med byggestyring og administration m.v. *Jørgen Raaschou-Nielsen* (S. '55), der er husets arkitekt og *Mikael Bræstrup* (S. '63) vil styre opførelsen og tager gerne imod tilbud om medvirken - ikke mindst, hvis den kan styrke økonomien ved rabatmuligheder eller andre prislettelser.

Formålgruppen skal i gang med at udforme alle de detailbestemmelser, som er nødvendige for "Huset"'s funktion, når det kan tages i brug.

Først og fremmest med fastlæggelse af optagelseskriterierne, deres tilpasning til de særlige fortrinsretter knyttet til modtagne gaver og den fremtidige varetagelse heraf. Men også "Huset"'s driftsform og dets vedtægter, den fremtidige administration og den interne økonomi skal afklares. Og det indre virke, med beboerråd og -regler, mulige fællesaktiviteter m.v. overvejes. På alle disse områder er der brug for folk med specialviden eller mere nutidige erfaringer end koordinatorene, *Morten Nørgaard* (S. '54) og *Henning Molin* (S. '46) besidder, så vi giv os en hurtig håndsrekning!

Henning Molin.

Nyt om navne

- Direktør *Knud Thybo* (S 62) er blevet honorær konsul for Tyskland på Fyn og omliggende øer.
- Som led i samarbejdet mellem de to internationale finansieringsinstitutioner er *Hemming Jørgensen* (S 57), direktør i Den Europæiske Investeringsbank i Luxembourg, pr. 1. juli 1998 udstationeret som rådgiver ved Europarådets Sociale Udviklingsfond i Paris.
- Filminstruktør *Simon Staho* (S 91) har som eneste skandinav deltaget i Europas fjerdestørste filmfestival i San Sebastian, hvor hans debutfilm *Vildspor* blev positivt modtaget af det spanske publikum.

Soranske Fødselsdage december 1998

2. Værkfører *Gunnar Faarup* (f. 08, S 26), SKA: Borgmester Fischersvej 2, 2500 Valby.
3. *Torben Lisborg* (f. 28, S 48), SKA: Marsk Stigs Vej 155, 4220 Korsør.
4. Civ.ing. *Hans Jakob Jensen* (f. 28, S 48), Blomstermarken 3, Blovstrød, 3450 Allerød.
5. Direktør *Jørn Strand* (f. 28, S 49), Kastruplundgade 18, 2700 Kastrup.
5. Ingeniør *Uwe J. Feddersen* (f. 38, S 57), Odensegade 27, st., th., 8000 Århus.
5. Kontorchef, cand. polit. *Mogens Schou* (f. 48, S 68), Ejlersvej 4A, 3050 Humlebæk.
6. Konsulent *Willy Finn Nielsen* (f. 38, R 55), Taarbækdalsvej 3D, st., tv., 2930 Klampenborg.
8. Overlæge *Lasse Strand* (f. 38, '56), Hejrevej 5, 9640 Farsø.
10. Konsulent *Jens Maigård* (f. 38, '57), Åkirkevej 4, 3220 Tisvildeleje.
10. *Lise Schmidt f. Correll* (f. 18, S 36), Strandhøjsvej 35, 2920 Charlottenlund.

10. *Povl Erik Dalsgaard Nielsen* (f. 48, S 68), Holstebrovej 73, 7800 Skive.
11. Overlæge *Ole Jordan* (f. 18, S 36), Carl Blochs Vej 14, 9000 Aalborg.
13. Afd.bibliotekar *Inge Lise Hansen* (f. 38, S 57), Bredland 17, 2850 Nærum.
14. Statsaut. revisor *Peter Müller* (f. 48, S 68), Folemarken 57, 4800 Nykøbing F.
17. Arkitekt *Paul Handlos Andersen* (f. 38, S 58), SKA: P.O. Boks 265, 2077 Hornsby, NSW, Australien.
17. Læge *Benedicte Holstein Andersen* (f. 48, S 69), Haldager Markvej 18, 4250 Fuglebjerg.
17. Maskinsnedker *Kaj Olsen* (f. 13, R 30), Møllevej 33, 4180 Sorø.
17. Lektor, cand. mag. *Thorkil Bechmann Axelsen* (f. 48, S 68), Bøgens Kvarter 98, Gullestrup, 7400 Herning.
18. Direktør *Steen Gregers* (f. 23, S 42), Skovbrinken 16, 3450 Allerød.
19. Cand. Scient. *Henrik Andersen* (f. 38, S 58), Skovholmvej 6, Osager, 4320 Lejre.
20. Direktør *Jørgen Hansen* (f. 38, R 55/ S 58), Rytterhegnet 2, 3450 Allerød.
21. Ingeniør *Torben Hallager* (f. 28, S 48), Hyldekrogen 8, 2970 Hørsholm.
25. Lokalred. *Susanne Søhuus f. Legene* (f. 48, S 68), Ahornvej 10, 4690 Haslev.
26. Kursusleder *Hans Jørgen Jensen* (f. 28, R 46), SKA: Skipperskolen, Sct. Clementsvej 14, 9900 Skagen.
26. Steen *Peter Paulsen* (f. 48, S 68), SKA: Odinsvej 12, 4270 Høng.
28. Soc.pædagog *Jørgen Holbo* (f. 48, '66), Øvre Storgatan 24, 3018 Drammen, Norge.
30. Lektor *Per Hjortgaard Christensen* (lærer), Søsokovvej 12, 4180 Sorø.
30. Læge *Hans Løgstrup* (f. 28, S 47), Rudbæksbanke 5, 5500 Middelfart.

SKA: Seneste kendte adresse.

Oplysninger til listen bedes meddelt pers. red. *Bodil Wille Boisen*, Tersløsegaard, 4293 Dianalund, telf. og fax 58 28 64 09, e-mail: wille.boisen@get2net.dk.

Soranske dødsfald

CARL KRISTIAN BOHN (S 28)

20. oktober 1910 - 7. september 1998

ERIK HENNING DE PADUA POHL
(R 44)

28. marts 1928 - 18. september 1998

HALFDAN GULDBERG BECK
(S 23 + Studielektor)

6. maj 1905 - 25. september 1998

Bidrag til Soranernes Hus:

Sendes til kassereren, giro 1-669-0309

Medlemskontingent

er på sidste generalforsamling fastsat til:

1. For dimittend-året, kr. 0,-
2. I de 6 år, der følger efter pkt. 1, kr. 150,-
3. Derefter ordinært årskontingent kr. 265,-
4. Fra det fyldte 67. år dog kun 165,-

Betaling af kontingent

1. Alle medlemmer får i løbet af årets første kvartal tilsendt et girokort fra Samfundet. Beløbet skal være Samfundet i hænde senest 3 måneder efter modtagelsen af girokortet.

2. Medlemmer, der bor uden for Danmark, anmodes om, ved fremsendelse af beløb i check til Samfundet, at anvende en check, trukket på et dansk pengeinstitut. Herved kan Samfundet spare et stort vekselgebyr.

Husk altid at anføre medlemsnummer.

Soransk Samfund, kasserer Kontingent/bidrag

Arne Krog
Ellehaven 9
2950 Vedbæk
Tlf. 45 89 27 13 (12-13)
Giro 400-1710

SOR-Data
Soransk Samfund
Ellehaven 9
2950 Vedbæk
Giro 327-1307

SORANSK SAMFUND

Formand, Civ.ing. Henning Molin
Ellebuen 12, 2950 Vedbæk
Telefon og fax 45 89 23 23
E-mail: molineon@get2net.dk

Internet

<http://www.soranskсамfund.dk>
Redaktør: Jakob Bruhns,
Landskronagade 59, 2.tv., 2100 København Ø.
Fax/tlf.: 39 27 59 95
E-mail: jakob@bruhns.dk

Biografier, årsfest

Bodil Wille Boisen, Tersløsegaard,
Holbergsvej 101E, 4293 Dianalund
Tlf. og fax 58 28 64 09

SORANERBLADET, redaktion

Morten Nørgaard
Kongsdalvej 43, 2720 Vanløse
Tlf. 38 79 13 37 (bedst 17-19)
Fax +45 38 71 72 63
E-mail: akademico@get2net.dk

SORANERBLADET, administration

Kassereren Arne Krog,
Ellehaven 9, 2950 Vedbæk
Tlf. 45 89 27 13
E-mail: akrog@get2net.dk

Jysk afdeling

Hans Andersen,
Dr. Holstvej 1, 8230 Åbyhøj
Tlf. 86 25 62 90

Fynsk afdeling

Olaf Teusch,
Hesselhøjvej 4, 5672 Brobyværk
Tlf. 62 63 14 80

Adresseændring

1. Medlemmer, der bor i Danmark, skal meddele adresseændringen til det lokale postkontor. Samfundet får derved automatisk besked.

2. Medlemmer, der bor eller bosætter sig uden for Danmark, skal meddele adresseændringen direkte til kassereren.

Husk altid at anføre medlemsnummer.

Medlemsnummer

Medlemsnr. fremgår af girokort/medlemskort og af adresseringen (kun Danmark) bag på bladet. Det er det 4-cifrede tal øverst til højre i adresseringen. Det 5-cifrede tal (02079) til venstre er Soranerbladets distributionsnummer i Danmark.

Husk venligst altid, ved alle forhold omkring medlemskab, at give oplysning om medlemsnummeret. Det letter Samfundets arbejde.

Sorø Bogtrykkeri ApS
Alleen 9, 4180 Sorø
Tlf. 57 83 05 75 - fax 57 83 51 75

ISSN 0930-1340

Adresseændringer og reklamationer rettes i Skandinaviens til det lokale postkontor.

02079 KHC 1160 000
ROLF HARDY CHRISTENSEN
VIOLINVEJ 32, ST.
2730 HERLEV 2730 o 16/16 1

00000571

Deadline næste nr. – Den 23. november 1998.

VI KØBER

KOSTBARE BØGER OG BOGSAMLINGER
TILBUD GIVES
NORDENS ÆLDSTE ANTIKVARIAT

LYNGE & SØN A/S

SILKEGADE 11, 1113 KØBENHAVN K.
TLF. 33 15 53 35

Stiftelsen
Sorø Akademi

Telf. 57 82 01 35

Indhønt tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

Ringsted	Slagelse	Holbæk	Nykøbing Sj.	Nykøbing F.	Næstved
Bragesvej 9	Elmedalsvej 1	Hovedvej 4	Autogården	Agrovej 2	Transportbuen
57 61 33 55	58 53 33 75	59 43 41 22	59 91 11 22	54 85 84 66	55 77 56 46